ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 8.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 26-го Января — 1837 — Wilno. Wtorek. 26-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го Января.

Высочайшими Грамотами 31-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Императорскаго и Царскаго Ордена Бѣлаго Орла*: Тайные Совѣтники, Сенаторы: *Малиновскій* и *Саврасовъ*, и *Св. Владиміра 2 й степени, Когубей 2-й.*

— Государь Императоръ, согласно положенію Военнаго Совѣта, 14-го Ноября сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: отводить обывательскія квартиры, или производить, по существующему положенію, квартирныя деньги военнымъ чиновникамъ, находящимся подъ судомъ не арестованными.

— Высочайше утвержденное 23-го Ноября прошлаго 1836 года Мнѣніе Государственнаго Совѣта. — Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: можно ли свидѣтельствовать ума лишенныхъ на мѣстѣ ихъ жительства или пребыванія, если доставленіе ихъ въ Губернскій городъ признано будетъ невозможнымъ? *положилъ*: 1) Въ дополненіе Свода Зак. Гражд. (т. X.) статьи 224, равно статьи 227 того же тома, въ продолженіи, и Высочайше утвержденнаго 31-го Мая 1835 года положенія Государственнаго Совѣта, постановить нижеслѣдующія правила: а) Если доставленіе въ Губернскій городъ лица, подвергшагося безумію или сумашествію, признано будетъ невозможнымъ безъ опасности для его жизни, то освидѣтельствованіе его производить на мѣстѣ жительства или пребыванія, чрезъ Инспектора или Члена Врачебной Управы и двухъ Медиковъ, по назначенію сей же Управы. При семъ дѣйствіи составляется присутствіе: буде свидѣтельствуемый дворянинъ, — подъ предсѣдательствомъ Губернскаго Предводителя Дворянства, или заступающаго его мѣсто, а буде онъ разночинецъ, или купецъ, или мѣщанинъ, — подъ предсѣдательствомъ мѣстнаго Уѣзднаго Судьи, изъ Уѣзднаго Стряпчаго, въ городѣ — Городничаго, а въ уѣздѣ — Исправника, и сверхъ того, — при свидѣтельствѣ дворянина, — изъ Уѣзднаго Предводителя Дворянства, а при свидѣтельствѣ прочихъ лицъ, — Градскаго Главы и двухъ Членовъ Магистрата. б.) Издержки на прогоны при проѣздѣ лицъ, назначаемыхъ для освидѣтельствованія ума лишеннаго, на мѣсто его жительства или пребыванія, и обратно, относятся на имѣніе лица, подвергшагося освидѣтельствованію. 2.) На семъ основаніи освидѣтельствовать въ сумашествіи и помѣщицу Мусину-Пушкину, (изъ дѣла коей возникъ настоящій общій вопросъ).

— Въ числѣ знаменитыхъ саномъ и заслугами иностранцевъ, посѣтившихъ въ новѣйшее время Россію, одно изъ первыхъ мѣстъ занимаетъ Маркизъ *Лондондерри*, находившійся въ 1813 и 1814 годахъ, подъ титломъ Лорда *Стюарта*, при особѣ покойнаго Императора АЛЕКСАНДРА I, и участвовавшій въ достославныхъ событіяхъ и подвигахъ того незабвеннаго времени. Государю Императору благоугодно бы-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 18-go Stycznia.

Przez Naywyższe Dyplomata 31-go Grudnia, Nayłaskawiey mianowani Kawalerami *Cesarskiego i Królewskiego Orderu Orła Białego*: Radźcy Tayni, Senatorowie: *Malinowski* i *Sawrasow*, i *Św. Włodzimierza 2-go stopnia, Koczubey 2-gi.*

— Cesarz Jego Mość, zgodnie z postanowieniem Rady Woyskowey, 14-go Listopada roku przeszłego Naywyżey rozkazać raczył: wyznaczać obywatelskie kwatery, albo wydawać podług istniejącey ustawy, kwaterunkowe pieniądze, woyskowym urzędnikom, zostającym pod sądem bez aresztu.

— Naywyżey zatwierdzona d. 23-go Listopada zeszłego 1836 roku opinia Rady Państwa. — Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentow Rządzącego Senatu, względem zapytania: azali można poświadczać mających pomieszanie zmysłów na mieyscu ich mieszkania lub przebywania, jeżeli ich przysłanie do miast Gubernialnych uznaném będzie za rzecz niepodobną? *postanowiła*: 1) Na dopełnienie Połączenia Praw Cywilnych (t. X) artykułu 224, również artykułu 227 tegoż tomu, dalszego ciągu, i Naywyżey zatwierdzonego 31 Maja 1835 roku postanowienia Rady Państwa, postanowić prawidła następujące: a) Jeżeli dostawienie do miasta Gubernialnego osoby pomieszanie zmysłów mającey, uznane będzie za niepodobne bez niebezpieczeństwa jey życia, tedy poświadczenie jey czynić na mieyscu zamieszkania albo przebywania, przez Inspektora lub Członka Medyczn go Urzędu i dwóch Medyków z naznaczenia tegoż Urzędu. Przy tey czynności składa się sessya: jeżeli poświadczany jest dworzaninem, — pod prezydencyą Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, albo zastępującego jego mieysce; jeżeli zaś będzie ze stanu różnoczyńców, albo kupiec, albo mieszczanin, — pod prezydencyą mieyscowego Powiatowego Sędziego, z Powiatowego Strapczego, w mieście — z Horodniczego, a w powiecie — ze Sprawnika, i nadto, — przy poświadczaniu dworzanina, — z Powiatowego Marszałka Dworzaństwa, a przy poświadczaniu innych osób, — z Głowy miasta i dwóch Członków Magistratu. b) Wydatki na prohony dla przejazdu osób, naznaczonych do poświadczania cierpiących pomieszanie zmysłów, na mieysce jego mieszkania albo pobytu, i na powrót, spadają na majątek osoby, poświadczeniu uległey. 2) Na tey osnowie poświadczyć i cierpiącą pomieszanie zmysłów obywatelkę Musin-Puszkinową, (ze sprawy ktorey wynikło niniejsze powszechne zapytanie).

— W liczbie znakomitych ze stanu i zasług cudzoziemców, którzy w nowszym czasie Rossyą odwiedzili, jedno z pierwszych mieysc zaymuje Markiz *Londonderry*, który się w roku 1813 i 1814-tym pod imieniem Lorda *Stewart*, przy osobie świętey pamięci ALEXANDRA I go znaydował i był uczestnikiem sławnych wypadkow i dzieł tego wiekopomnego czasu. Cesarzowi Jego Mości podobało się zaprosić go do przyjęcia udzia-

ло пригласить его къ принятію участія въ торжествѣ воспоминанія освобожденія Россіи отъ вражескаго нашествія, происходившемъ 25-го Декабря истекшаго года. Сія Высочайшая воля сообщена была Маркизу *Лондондерри* въ слѣдующемъ письмѣ Министра Императорскаго Двора, 24-го Декабря: „Его Величество Государь Императоръ благоволилъ избрать время нахожденія Вашего Высокопревосходительства въ С. Петербургѣ, когда Церковь празднуетъ освобожденіе Россіи отъ непріятельскаго нашествія въ 1812 году, для пожалованія вамъ медали, установленной въ память взятія Парижа въ 1814 году. Въ слѣдствіе сего, Его Императорское Величество соизволилъ повелѣть мнѣ препроводить къ вамъ сію медаль, съ просьбою возложить оную на себя при совершеніи торжества 25-го сего мѣсяца, и впредь носить ее въ воспоминаніе знаменитой кампаніи, подавшей поводъ къ ея установленію, и въ которой Ваше Высокопревосходительство принимали столь дѣятельное и благородное участіе.

Исполняя Высочайшее повелѣніе Всемилостивѣйшаго Государя моего, имѣю честь быть, и проч.“

— Предположеніе, что въ архивахъ губернскихъ присутственныхъ мѣстъ, должны храниться многіе древніе историческіе и юридическіе документы, подтвердилось нынѣ новымъ драгоцѣннымъ открытіемъ. Въ Новгородской Казенной Палатѣ найдено 586 свитковъ и 63 грамматы Царей Іоанна Васильевича, Ѳеодора Іоанновича, Василія Іоанновича, Михаила Ѳеодоровича, Алексѣя Михайловича, Іоанна и Петра Алексѣевичей и Софіи Алексѣевны, а также Патріарховъ и Митрополитовъ, поступившіе въ Казенную Палату, вмѣстѣ съ бывшими монастырскими имѣніями. Сіи грамматы и свитки, изъ коихъ нѣкоторые писаны съ каллиграфическими украшеніями, Министръ Финансовъ имѣлъ счастіе представлять Государю Императору, и Его Величеству благоугодно было повелѣть снестись съ Министрами Внутреннихъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, какъ объ избраніи удобнѣйшаго для храненія сихъ древнихъ хартій мѣста, такъ и о способѣ почерпнуть изъ оныхъ возможную историческую пользу. Между тѣмъ, подобныя симъ древнія рукописи найдены и въ Кіевской Казенной Палатѣ, для разбора коихъ командированы уже, по Высочайшему повелѣнію, особые чиновники. (*A. B.*)

Одесса, 22-го Декабря.

Корвета *Пендераклія*, изъ Вуюкдере, сообщаетъ намъ слѣдующія извѣстія, отъ 6-го Декабря: Мы съ радостію встрѣтили здѣсь, вдали отъ родины, въ предѣлахъ Турецкой Имперіи, высокоторжественный день тезоименитства обожаемаго Монарха. Послѣ благодарственнаго молебствія, окончившагося въ 11½ часовъ утра, Константинопольскій Проливъ огласился салютаціонными выстрѣлами съ Русскаго корвета *Пендераклія*, съ Австрійской шкуны и Англійскаго шлюпа, въ честь Его Величества Императора Всероссійскаго. Послѣ того, офицеры корветы были угощены обѣденнымъ завтракомъ у Чрезвычайнаго Посланника и Полномочнаго Министра при Оттоманской Портѣ, А. П. *Бутенева*.

— Чума начинаетъ уменьшаться. До сего времени стояла здѣсь прекрасная, весенняя погода; сегодня наступили туманы, и подулъ сѣверный вѣтеръ, съ которымъ ожидаютъ благопріятной перемѣны въ состояніи общественнаго здоровья. Вмѣстѣ съ сѣверными вѣтрами здѣсь обыкновенно является множество всякаго рода дичи, звѣрей и рыбы, и въ Константинопольскомъ Проливѣ начинается въ это время обширная рыбная ловля. Въ половинѣ прошлаго мѣсяца, въ одинъ день было поймано на 25,000 піастровъ. (*O. B.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 16-го Января.

Правительство получило слѣдующую депешу изъ Байонны отъ 14 Января въ 4 часа по полудни: „Г. *Эрро* получилъ отставку. Леонскій Епископъ наименованъ Президентомъ Совѣта и Министромъ Юстиціи. Другихъ Министровъ *Донъ-Карлосъ* избралъ изъ числа своихъ Статсъ-Вице-Секретарей.

— *Менье* пригласилъ вчера къ себѣ Аббата *Гривеля*, съ которымъ бесѣдовалъ продолжительное время. Преступникъ будто теперь въ большомъ унынии и безпрестанно плачетъ. Говорятъ, что онъ показалъ нѣсколько соучастниковъ, но по причинѣ таинственности, съ какою производится слѣдствіе, ничего съ точностію въ публикѣ не извѣстно.

— По донесеніямъ изъ Бона отъ 30 Декабря, тамъ не произошло ничего новаго, жаловались только на распространеніе опустошительной лихорадки, отъ ко-

łu w uroczystości pamiątki oswobodzenia Rossyi od nieprzyjacielskiego nayścia, odbytey 25-go Grudnia roku zeszłego. Naywyższa ta wola, udzieloną była Markizowi *Londonderry* w liście następującym Ministra Cesarskiego Dworu, pod dniem 24 Grudnia: „Nayjaśnieyszy Cesarz Jego Mość raczył wybrać czas znaydowania się waszego w St. Petersburgu, kiedy Kościoł obchodzi oswobodzenie Rossyi od nayścia nieprzyjacielskiego w roku 1812, dla ofiarowania wam medalu, ustanowionego na pamiątkę wzięcia Paryża w roku 1814. Na skutek tego, Jego Cesarska Mość raczył mi rozkazać, ażebym przesłał wam ten medal, z prośbą o włożenie go na siebie przy obchodzie uroczystości 25-go teraźnieyszego miesiąca, i noszenia go odtąd na pamiątkę sławney kampanii, która była powodem do jego ustanowienia, a w którey Jaśnie Wielmożny Pan przyymowałeś tak czynny i szlachetny udział.

Wypełniając Naywyższy rozkaz Naymiłościwszego mojego Monarchy, mam honor bydź, i t. d.”

— Mniemanie, że się w Archiwach Gubernialnych mieysc urzędowych, musi znaydować wiele starożytnych historycznych i prawniczych dokumentów, stwierdziło się teraz przez nowe szacowne odkrycie. W Nowgorodzkiey Izbie Skarbowey znaleziono 586 zwojów i 63 dyplomatów Carów Joanna Wasiljewicza, Feodora Joannowicza, Bazylego Joannowicza, Michała Feodorowicza, Alexieja Michayłowicza, Joanna i Piotra Alexiejewiczów i Zofii Alexiejewny, oraz Patryarchów i Metropolitów, które weszły do Izby Skarbowey, razem z byłemi klasztornemi majątkami. Niektóre z tych dyplomatów i zwojów, pisane są z kalligraficznemi ozdobami. Minister Skarbu miał szczęście przedstawiać Cesarzowi Jego Mości, i Nayjaśnieyszemu Panu podobało się rozkazac, znieść się z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Narodowego Oświecenia, tak względem wybrania naydogodnieyszego mieysca dla chowania tych starożytnych kart, jako też względem sposobu czerpania z nich podług możności historycznych zasiłków. Tymczasem, podobne tym starożytne rękopisma wynalezione zostały i w Kijowskiey Izbie Skarbowey, do przeyrzenia których, już są wysłani, z Naywyższego rozkazu, osobni urzędnicy. (*G. S. P.*)

Odessa, 22-go Grudnia.

Przez korwetę *Penderaklia* z Bujukdere, otrzymaliśmy następujące wiadomości pod dniem 6 Grudnia: Z radością tu daleko od rodaków, w granicach państwa Tureckiego, powitaliśmy dzień wielkiey uroczystości Wysokich Imienin ubóztwianego Monarchy. Po dziękczynnych modłach, które się o pół do 12-tey ukończyły, na ciaśninie Konstantynopolskiey dały się słyszeć salutacyyne wystrzały z korwety Rossyyskiey *Penderaklia*, z Austryackiey szkuty i Angielskiey szalupy, na cześć Nayjaśnieyszego Cesarza całey Rossyi. Potém Officerowie korwety byli zaproszeni na śniadanie do Nadzwyczaynego Posła i Pełnomocnego Ministra przy Porcie Ottomańskiey, A. P. *Buteniewa*.

— Morowe powietrze zaczyna się zmnieyszać; dotąd mieliśmy ciepłą wiosenną pogodę; dzisia zamgliło się i wszczął się wiatr północny, który spodziewają się iż sprawi pomyślną odmianę w stanie zdrowia publicznego. Razem z wiatrami północnemi tu zazwyczay ukazuje się mnóztwo wszelkiego rodzaju dzikiego ptastwa, źwierząt i ryb, a w ciaśninie Konstantynopolskiey rozpoczyna się w tym czasie wielkie łowienie ryb. Około połowy przeszłego miesiąca, w jednym dniu złowiono na 25,000 piastrów. (*G. O.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 16-go Stycznia.

Rząd otrzymał następującą depeszę z Bayonny, dnia 14 Stycznia o godz. 4 z południa: „Pan *Erro* wziął dymissyą. Biskup *Leonu*, został mianowany Prezesem Rady i Ministrem sprawiedliwości. Innych Ministrów wybrał *Don Carlos*, z liczby swych Podsekretarzy Stanu.“

— *Meunier* wezwał do siebie dnia wczorayszego Xiędza *Grivel*, z którym przez długi czas rozmawiał. Zbrodniarz ten ma bydź teraz bardzo smutny i płacze bezustannie. Mówią, że wymienił kilku wspólników, lecz dla tajemnicy, z jaką się instrukcya sprawy odbywa, nic pewnego w publiczności wiedzieć nie można.

— Podług doniesień z Bony daty 30 Grudnia, nie zaszło tam nic nowego, ubolewano tylko na szerzenie się febry zjadliwey, na którą 1,200 ludzi leży w łazarecie.

торой лежитъ въ гошпиталяхъ 1,200 челов. *Юссуфъ-Бей* также опасно боленъ.

17-го Января.

Король давалъ вчера Графу *Аппони* приватную аудїенцію и принялъ отъ него письмо его Государя, Императора Австрїйскаго, въ которомъ онъ поздравляетъ Короля съ сохраненіемъ жизни 27 Декабря.

— Палата Перовъ имѣла сегодня публичное засѣданіе, въ которомъ Министръ Внутреннихъ Дѣлъ отъ имени отсутствующаго Великаго Хранителя Печати, предложилъ проектъ закона о несостоятельности, принятый уже въ прежнемъ засѣданіи Палатою Депутатовъ.

— Герцогъ *Деказъ* третьяго дня приглашенъ въ Тюйльери, и имѣлъ у Короля аудїенцію продолжавшуюся два часа.

— Графъ *Поццо-ди-Борго*, Россїйскій Посланникъ въ Лондонѣ, въ прошедшій четвертокъ опять отсюда выѣхалъ къ своему посту.

— *Courrier français* сообщаетъ: „Въ одномъ письмѣ изъ Ліона отъ 13 ч., заслуживающемъ всякаго вѣроятія, сказано, что на границѣ распространился общій слухъ, будто въ Туринѣ сдѣлано покушеніе умертвить Короля Сардинскаго. Убійца вооруженный двумя пистолетами и двумя кинжалами, въ ту минуту, когда хотѣлъ исполнить преступленіе, задержанъ.“

— Въ письмѣ изъ Байонны отъ 12 ч. содержится: „Мы получили извѣстія изъ Дуранго до 9 числа, но тамъ ничего новаго не сообщаютъ о военныхъ дѣйствіяхъ. Главная квартира *Донъ-Себастіана* все еще въ Цорносѣ а Христиносовъ въ Бильбао. Но если оттепель продолжится, то вскорѣ должно ожидать важныхъ происшествій, ибо кажется наступаетъ время, когда должны быть предприняты рѣшительныя мѣры. По частнымъ письмамъ изъ Дуранго, было тамъ извѣстно, что *Риберо* и *Нарваэсъ* предположили итти изъ Бургоса въ Витторію. Карлисты также увѣдомлены, что ихъ непріятели имѣютъ планъ сдѣлать единовременное нападеніе на Бискаю и Гвипускоа, и они уже приняли мѣры, воспрепятствовать исполненію сего плана. Три Карлистскіе баталіона отправлены въ Наварру, два другіе выставлены на линіи Арлабанъ, и значительный корпусъ инфантеріи и кавалеріи отправленъ въ Гернани для подкрѣпленія дивизіи *Гвибелалда*.

— Генералъ Баронъ *Газанъ* назначенный Командиромъ въ Анкону, прибылъ въ сей городъ 31 Декабря и на другой день вступилъ въ новую свою должность. Генералъ *Кубіеръ* въ началѣ Января оставилъ Анкону и отправился обратно во Францію.

— Слышно, что Правительство отправило приказаніе Маршалу *Клозелю*, чтобы немедленно прибылъ во Францію, для нужныхъ объясненій во многихъ обстоятельствахъ.

— Палата Депутатовъ кончила сегодня свои совѣщанія о проектѣ адресса, который принятъ значительнымъ большинствомъ голосовъ, именно 242 противу 157.

— Число арестованныхъ въ прошломъ году людей жандармами въ Сенскомъ департаментѣ простирается до 1,698.

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Мадрита отъ 12 ч. с. м., Правительство находилось безпрестанно въ большомъ затрудненіи отъ недостатка въ деньгахъ. Генералъ *Але* и до сихъ поръ нѣкоторымъ образомъ возмущается или неповинуется Правительству.

— Слышно, что послѣ совѣщаній Генерала *Эванса* и другихъ съ *Эспартеро*, войско Королевы во всѣхъ пунктахъ сдѣлаетъ нападеніе на Карлистовъ 26 ч. Января.

20-го Января.

Вчера Король занимался съ Министрами: Иностранныхъ Дѣлъ, Народнаго Просвѣщенія и Торговли.

— Въ *Messager* пишутъ: „Вчера въ Палатахъ съ достовѣрностію утверждали, что Г. *Гаспаренъ* просилъ увольненія и что его прошеніе принято. Думаютъ, что Г. *Ремюза* вступитъ въ Кабинетъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ. Г. *Гизо* домогался этого мѣста и въ такомъ случаѣ Г. *Ремюза* былъ бы Министромъ Народнаго Просвѣщенія; но Г. *Моле* рѣшительно противится таковой мировой сдѣлкѣ.“

— Нѣсколько дней тому назадъ, здѣшній Турецкій Посолъ *Эфендій*, прямо отъ себя послалъ курьера въ Константинополь. Это первый случай при Турецкомъ посольствѣ. Думаютъ, что извѣстія сообщенныя Французскимъ Правительствомъ касательно Африканскихъ дѣлъ, побудили Турецкаго Посланника на этотъ разъ отправить депеши не съ Россійскимъ курьеромъ, какъ обыкновенно бывало. Это обстоятельство возбуждаетъ вниманіе въ дипломатическихъ собраніяхъ.

Jussuf Bey jest także niebezpiecznie chory.

Dnia 17.

Król dawał wczora posłuchanie prywatne Hrabiemu *Appony* i przyjął od niego list jego Monarchy Cesarza Austryackiego, w którym winszuje Królowi zachowania życia w dniu 27 Grudnia.

— Izba Parów miała dzisia publiczne posiedzenie, na którém Minister spraw wewnętrznych, w imieniu nieobecnego Wielkiego Strażnika Pieczęci, przełożył przyjęty już na przeszłém posiedzeniu Izby Deputowanych, projekt do prawa o bankructwach.

— Xiąże *Decazes* zawczora powołany został do Tuilleryow i miał posłuchanie u Króla, trwające około dwóch godzin.

— Hrabia *Pozzo-di-Borgo*, poseł Rossyyski w Londynie, przeszłego czwartku znowu ztąd wyjechał do mieysca swojego przeznaczenia.

— W *Courrier français* czytamy: „W liście z Lyonu pod d. 13, zasługującym na wszelką wiarę, donoszą, że na granicy powszechna rozbiegła się pogłoska, iż w Turynie uczyniony został zamach, zamordowania Króla Sardyńskiego. Morderca, uzbrojony dwóma pistoletami i dwóma puginałami, w chwili, gdy chciał wykonać zbrodnią, został ujęty.“

— List z Bayonny pod d. 12 udziela: „Otrzymaliśmy wiadomości z Durango, do d. 9 dochodzące, lecz nic nie donoszą nowego o działaniach wojennych. Główna kwatera *Don Sebastiana* ciągle jest w Zornosa, a Krystynistów w Bilbao. Lecz jeśli odwilż potrwa jeszcze, tedy wkrótce oczekiwać powinniśmy ważnych wypadków: zdaje się bowiem, iż nadszedł czas, gdzie stanowczy raz wykonać potrzeba. Podług listów prywatnych z Durango, było tam wiadomém, że *Ribero* i *Narvaez* postanowili iśdź z Burgos na Wittoryą. Karoliści także zawiadomieni zostali, iż przeciwnicy ich ułożyli plan jednocześnego uderzenia na Biskayą i Guipuscoę, i już są poczynione ze strony ich śrzodki, dla niedopuszczenia wykonania tego planu. Trzy bataliony Karolistowskie wysłane zostały do Nawarry, dwa inne wystawione na linii Arlaban, a znaczny korpus piechoty i jazdy posłany został do Hernani, dla wzmocnienia korpusu *Gibalalde*.“

— Jenerał Baron *Gazan*, przeznaczony na dowódzcę w Ankonie, przybył do tego miasta d. 31 Grudnia, a nazajutrz objął obowiązki nowego przeznaczenia swego.— Jenerał *Cubières* opuścił Ankonę w pierwszych dniach Stycznia, udając się z powrótem do Francyi.

— Słychać, że Rząd posłał rozkaz Marszałkowi *Clauzel*, aby pośpieszał z przybyciem do Francyi, dla dania potrzebnych w wielu okolicznościach wyjaśnień.

— Dziś ukończyła Izba Deputowanych narady swoje nad projektem do adressu, który znaczną większością głosów, to jest: 242 przeciw 157, przyjęła.

— Liczba osób aresztowanych roku zeszłego przez żandarmeryą w departamencie Sekwany, wynosiła 1,698.

— Podług nayświeższych wiadomości z Madrytu, daty 12 b. m., Rząd znaydował się ciągle w wielkim kłopocie dla braku pieniędzy. Jenerał *Alaix*, jest dotąd jeszcze w pewnym stanie rokoszu czyli niekarności względem Rządu.

— Słychać, iż po naradach Jenerała *Evans* i innych z Jenerałem *Espartero*, woysko Królowey na całey linii bojowey uderzyć ma na Karolistów w dniu 26 Stycznia.

Dnia 20.

Król pracował wczora z Ministrami Stosunków Zewnętrznych, Oświecenia i Handlu.

— W *Messager* czytamy: „Wczora w Izbach z pewnością mówiono, że P. *Gasparin* podał się do uwolnienia, i że ta jego prośba przyjętą została. Tego są zdania, że P. *Remusat* weydzie do Gabinetu na Ministra Spraw Wewnętrznych. P. *Guizot* dla siebie samego chciał tego mieysca, a w takim razie P. *Remusat* byłby Ministrem Oświecenia; ale P. *Molé* takiey kombinacyi stanowczo się przeciwi.“

— Przebywający tu Poseł Turecki, *Efendi*, przed kilką dniami wysłał do Konstantynopola gońca prosto od siebie, co pierwszém jest zdarzeniem w Tureckiém poselstwie. Takie jest rozumienie, że powodem do tego stały się udzielenia Rządu Francuzkiego względem sprawy Afrykańskiey. Dotąd zawsze Poseł odsyłał swe depesze przez gońca Rossyyskiego. Okoliczność ta wzbudza uwagę w salonach dyplomatycznych.

— Гриппъ и здѣсь появился, но не опасенъ.

— Въ одномъ изъ здѣшнихъ журналовъ сказано: „Мы узнали, что два дня назадъ тому, посредствомъ очныхъ ставокъ, между *Менье* и нѣкоторыми задержанными лицами, важныя сдѣланы открытія. Такимъ образомъ узнали, что *Менье* принадлежалъ ко 2-му отдѣленію какого-то тайнаго общества, которое имѣетъ 12-ть начальниковъ, и каждый изъ нихъ начальствуетъ надъ однимъ отдѣленіемъ. Говорятъ, что уже извѣстны имена этихъ 12-ти лицъ.“

— Съ Исцанскихъ границъ мы и сегодня не получили никакихъ важныхъ извѣстій. Погода кажется препятствовала дѣйствіямъ обоихъ войскъ. Письма изъ Дуранго отъ 11-го ч. с. м. подтверждаютъ извѣстіе о увольненіи *Эрроса* и его товарищей. Генеральный Интендантъ *Донъ Педро Алкантара Діасъ де Лабандеро*, назначенъ Министромъ Финансовъ Генеральный Инспекторъ *Донъ Мануэль Маріа де Медина Вердесъ и Кабаносъ*, временно Министромъ Военнымъ, сверхъ того *Вацлавъ Маріа де Серра*, Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ. Генералъ *Гомесъ* (какъ уже было сказано) наименованъ Графомъ Алмаденскимъ и назначенъ Генералъ-Поручикомъ Королевскаго войска. (*A.P.S.Z.*)

Страсбургъ, 18-го Января.

Сегодня по выслушаніи оправданій касательно подсудимыхъ, Судъ имѣлъ двѣнадцатое засѣданіе и Президентъ онаго прочиталъ общій отчетъ о процессѣ лицъ замѣшанныхъ по заговору *Людвика Наполеона*. Присяжные отправились потомъ въ особенную комнату, и послѣ совѣщаній продолжавшихся ½ часа, всѣхъ подсудимыхъ признали невинными, въ слѣдствіе чего, тотчасъ ихъ освободили. (*G. C.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 17-го Января.

Король и Принцесса *Августа* до сихъ поръ почти одни изъ Королевской фамиліи, не подверглись болѣзни *Influenza*. Вчера поутру прогуливался Король въ сопровожденіи своей сестры. О состояніи здоровья Герцогини *Глочестерской* изданъ вчера слѣдующій бюлетень: „Хотя Герцогиня почью нисколько неспала, однако сегодня поутру чувствовала себя нѣсколько лучше.“

— Герцогъ *Суссекскій* третьяго дня на пути въ Нюштадъ-Эбтей, находящійся теперь во владѣніи Полковника *Вильдмана* по несчастію опрокинутъ съ экипажемъ. Хотя онъ оглушенъ при паденіи, впрочемъ Герцогъ непотерпѣлъ вреда, возбуждающаго большое опасеніе.

— Россійскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ Графъ *Поццо-ди-Борго*, прибылъ вчера изъ Кале въ Дувръ, а сегодня сюда его ожидаютъ.

— *Durham Chronicle* изъ вѣрныхъ источниковъ опровергаетъ, сообщенное донесеніе въ *Tyne Mercury*, что миссія Лорда *Дургама* въ Санктпетербургѣ приближается къ концу.

— Герцогъ *Палмелла*, въ Субботу далъ блистательный обѣдъ Барону *Монкорво*, и нѣкоторымъ своимъ друзьямъ.

— Въ Гласговѣ, по случаю избранія Сир. Р. *Пиля* въ Ректоры тамошняго Университета, въ пятницу данъ былъ великолѣпный политическій пиръ, описаніе коего, во вчерашнимъ номерѣ *Times* занимаетъ около 17 столбцовъ.

— Министерскіе журналы придаютъ много важности послѣднимъ переговорамъ Ирландскаго общества въ Дублинѣ, въ которомъ особенно явно обнаружилась приверженность Ирландцевъ къ нынѣшнему Правительству.

— Генералъ-Маіоръ Сиръ Фридрихъ *Кавендишъ Понсомби*, одинъ изъ отличнѣйшихъ вождей Британской кавалеріи въ сраженіи при Ватерлоо, 12-го ч. с. м. скоропостижно умеръ. Онъ былъ второй сынъ Графа *Бесборуга* и братъ Виконта *Дункеннонъ*.

— Сегодня, продано съ публичнаго торга 11 старыхъ военныхъ кораблей за 22,450 фун. стер. Замѣчательнѣйшій былъ между ними *Venerable* прежде флаговой кор. славнаго Адмирала *Дунканъ*.

— Г. Чарлсъ *Гринъ* въ большомъ аэростатѣ вчера поутру изъ Парижа сюда прибылъ.

— Въ Квебекѣ 8-го Декабря въ другой разъ вспыхнулъ большой пожаръ, который превратилъ въ пепелъ пятьдесятъ домовъ и 100 семействъ лишилъ убѣжища.

20-го Января.

Въ послѣднемъ бюллетенѣ о состояніи Герцогини *Глочестерской* сказано: „Герцогиня хорошо провела ночь и ея здоровье поправляется.“

— Графъ *Поццо-ди-Борго* прибывшій теперь въ Лондонъ бесѣдовалъ вчера въ иностранномъ Департаментѣ съ Лордомъ *Пальмерстономъ*.

— *Courrier* полагаетъ, что сегодня можно объявить

— Grippa i tu się zjawiła, ale nie jest niebezpieczną.

— W jedney z gazet tuteyszych czytamy: „Dowiadujemy się, że od dwóch dni, skutkiem naocznych wyznań, pomiędzy *Meunier* a niektóremi uwięzionemi osobami, ważne wynikły odkrycia. Dowiedziano się tym sposobem, że *Meunier* należał do 2-giey sekcyi pewnego tajemnego towarzystwa, które ma 12-tu naczelników, a z tych każdy jest na czele pewnego oddziału. Mówią, że już wiadome są imiona tych 12-stu osób.,,

—Od granic Hiszpańskich i dziś żadnych ważnieyszych nowin nie otrzymano. Stan powietrza dotąd zdaje się przeszkadzał działaniom obu woysk. Listy z Durango pod d. 11 t. m. potwierdzają wiadomość, o uwolnieniu *Errosa*, i jego kollegów. Intendent Jeneralny *Don Pedro Alcantara Diaz de Labandero* mianowany Ministrem Skarbu, Jeneralny Inspektor *Don Manuel Maria de Medina Verdes e Cabanos*, Ministrem Woyskowym tymczasowie, oraz *Don Waclao Maria de Serra*, Ministrem Stosunków Zewnętrznych. Jenerał *Gomez* (jak wzmianka była) otrzymał tytuł Hrabiego *Almaden* i Jeneralnym Porucznikiem Woyska Królewskiego mianowany. (*A.P.S.Z.*)

Strażburg, 18 Stycznia.

Dziś, po ukończeniu mianych za obwinionemi obron, odbyło się dwunaste posiedzenie Sądu, a Prezes tegoż zrobił ogólny rys całey sprawy osób wplątanych do spisku *Ludwika Napoleona*. Przysięgli udali się potém do oddzielnego pokoju, i po półgodzinném naradzeniu się, uznali wszystkich oskarżonych niewinnemi, w skutku czego puszczono ich natychmiast na wolność.

(*G. C.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 17-go Stycznia.

Król i Xiężniczka *Augusta*, są dotąd jedyne prawie osoby z familii Królewskiey, które nie zostały dotknięte chorobą Influenza. Wczora rano Król w towarzystwie swey siostry odbywał przejażdżkę. O zdrowiu Xiężny *Gloucester* wydany został wczora następujący biuletyn: „Chociaż Xiężna miała noc bezsenną, jednak dzisia rano Jey Kr. Wys. ma się lepiey.“

— Xiąże *Sussex* zawczora na drodze do Newstead-Abtey, które jest teraz w posiadaniu Półkownika *Wildman*, miał przypadek wywrócenia się z pojazdu. Chociaż ogłuszony przez upadnienie, jednak nie poniosł żadnego szwanku, któryby wzbudzał wielką obawę.

— Poseł Rossyyski przy tuteyszym dworze, Hrabia *Pozzo-di-Borgo* przybył wczora z Calais do Dover, a dzisia tu jest oczekiwany.

— *Durham Chronicle* zaprzecza, na zasadzie wiadomości z dobrego źrzódła, umieszczonemu doniesieniu w *Tyne Mercury*, że missya Lorda *Durham* w St. Petersburgu, blizką jest końca.

— Xiąże *Palmella* dał w sobotę, świetny obiad Baronowi *Moncorvo* i kilku innym przyjaciołom.

— W piątek w Glasgowie, z okoliczności obrania Sir R. *Peela* na Rektora tamecznego Uniwersytetu, dana była wielka uczta polityczna, którą gaz. *Times* opisując we wczorayszym numerze, około 17 szpalt zajęła.

— Dzienniki Ministeryalne nadają wiele wagi ostatnim układom Irlandzkiego stowarzyszenia w Dublinie, w których przychylność narodu Irlandzkiego do Rządu teraźnieyszego, szczególniey się wyraźną okazała.

—Jenerał-Major Sir Frederick *Cawendish Ponsomby*, jeden ze znakomitszych dowódców kawaleryi Brytańskiey w bitwie pod Waterloo, d. 12 t. m. nagle umarł. Był on drugim synem Hrabi *Besboroug* i bratem Vice-Hrabi *Duncannon*.

— Dzisia z publiczney licytacyi przedano 11 starych okrętów wojennych za 22,450 funt. szter. Naywięcey godnym uwagi był między niemi *Venerable*, niegdyś okręt banderowy sławnego Admirała *Duncan*.

— P. Charles *Green*, z wielkim balonem wczora rano z Paryża tu przybył.

—W Quebeku d. 8 Grudnia, znowu wybuchnął wielki pożar, który 50 domów obrócił w popioł, i 100 familiy pozbawił schronienia.

Dnia 20.

Ostatni biuletyn o stanie zdrowia Xiężny *Gloucester* jest następujący: „Xiężna *Gloucester* dobrze noc przepędziła, i zdrowie jey polepsza się.“

— Hrabia *Pozzo-di-Borgo*, który teraz przybył do Londynu, miał wczora w Departamencie Zewnętrznym rozmowę z Lordem *Palmerston*.

— *Courrier* widzi siebie dzisia w możności, ogło-

слѣдующія производства Перовъ: Лордъ *Говардъ* Эфингамскій именованъ Графомъ Эфингамскимъ, Лордъ *Дусіе*, Графомъ Дусіе и Барономъ *Моретонъ*, Лордъ *Ирборугъ*, Графомъ Ирборугскимъ и Барономъ *Ворслей*, Лордъ Эдуардъ *Берклей Портманъ*, Барономъ Портманъ, Г. Томасъ Александръ Фразеръ *Ловатъ*, Барономъ *Ловатскимъ* и Г. Вилліамъ *Генбури*, Барономъ *Батеманъ Шобденъ* въ Графствѣ Герфордскомъ. Производства сіи послѣдовали естественно для подкрѣпленія Министерской партіи въ Верхней Палатѣ, и помянутый журналъ надѣется, что они будутъ вообще удовлетворительны для Реформаторовъ; особенно полагаетъ, что возведеніе Лорда *Дусіе* въ Перы въ Графствѣ Глучестерскомъ, гдѣ онъ по своей приверженности къ либерализму въ большомъ находится уваженіи, принято будетъ съ величайшею радостію.

— Е. В-во Король, опять выздоровѣлъ, и является почти ежедневно въ Брейтонѣ публикѣ; также и Королева оправилась отъ послѣдней своей болѣзни. Герцогъ *Суссекскій* равномѣрно выздоровѣлъ отъ легкаго ушиба при опрокинутіи экипажа.

— Лордъ *Мелбурнъ* послѣ своей болѣзни, вчера въ первый разъ явился въ Департаментѣ финансовъ.

— Князь и Княгиня *Полиньякъ* выѣхали въ Слиденгаль въ Графство Суссекское.

— *Morning-Chronicle* признаетъ неосновательнымъ донесеніе, что Адмиралъ *Адамъ* получитъ команду надъ Британскимъ флотомъ въ Средиземномъ морѣ.

— Въ Королевскомъ Институтѣ Др. *Мантель*, читалъ недавно о господствующей теперь эпидеміи, такъ называемой *Influenza*, причемъ онъ какъ [illegible], такъ и всѣ вообще эпидеміи почитаетъ слѣдствіемъ испареній изъ земли. Онъ читалъ также изъ одного стариннаго сочиненія описаніе эпидеміи господствовавшей въ 1675 году, которая кажется совершенно похожа на теперешнюю. Лучшимъ средствомъ противъ оной предлагаетъ онъ ванны изъ горячей воды или паровыя. (*A. P. S. Z.*)

Германія.

Франкфуртъ на М., 20-го Января.

Со стороны нашей полиціи отправленъ чиновникъ въ Страсбургъ, чтобъ узнать, дѣйствительно ли ушедшіе недавно политическіе плѣнники, прибыли во Францію.

— Въ Вейльбургѣ [illegible] на днахъ книжка: „Путешествіе Гг. Чарлса *Грина*, Роберта *Голланда*, и Томаса *Монкъ-Мазонъ* изъ Лондона въ Вейльбургъ, 7 и 8 Ноября 1836, въ Аэростатѣ *Royal Vauxhal Nassau*.“ Сначала помѣщена краткая исторія воздухоплаванія и изображеніе аэростата. Книжка содержитъ 68 страницъ.

Мюнхенъ, 17-го Января.

Брачные дары города Мюнхена будутъ нѣсколько позже посланы въ Геллассъ Ихъ ВВ. Королю и Королевѣ Греческимъ; Магистратъ поднесетъ разныя изображенія на фарфорѣ; пріятныя воспоминанія видовъ столицы и ея окрестностей. Славному художнику *Генцманну*, который украсилъ большую вазу прекрасными рисунками, поручено снять многіе виды и написать ихъ.

— Мюнхенская Коммиссія здравія издала объявленіе, въ которомъ извѣщаетъ о прекращеніи холеры, вмѣстѣ съ симъ увѣдомляя, что всѣ профилактическія распоряженія, будутъ еще продолжаться до конца Февраля.

Инспбрукъ, 16-го Января.

ИИ. В-ва Король и Королева Греческіе въ сопровожденіи Е. К. Высоч. Кронпринца Баварскаго, вчера въ 11 час. вечера съ многочисленною свитою сюда прибыли. На каждой почтовой станціи, гдѣ не нужно прибавлять лишнихъ, требуется 45 лошадей. Сегодня въ 9 час. утра Ихъ Велич. предприняли путь въ свое Государство. Слышно, что Е. К. Высоч. Кронпринцъ Баварскій, Августѣйшую чету сопровождать будетъ до Тріеста. (*A.P.S.Z.*)

Данія.

Копенгавенъ, 14-го Января.

Король все болѣе и болѣе поправляется, впрочемъ опасеніе въ этомъ случаѣ не совсѣмъ исчезло. Болѣзнь хотя незначительна, но слабость тѣла, и безсиліе, возбуждаютъ общее прискорбіе, которое вновь доказываетъ приверженность жителей къ Монарху. И такъ неудивительно, что распространяющіеся слухи находятъ нѣкоторое вѣроятіе, и между прочимъ то, что предположено распространить кругъ дѣйствій Принца *Христіана*, какъ перваго Члена Государ. Совѣта, до той степени, чтобы онъ не будучи формально Соправителемъ, занимался частію управленіемъ Государственныхъ дѣлъ. (*D. P.*)

szenia następujących kreacyy Parów: Lord Howard *Effingham*, wyniesiony został na Hrabiego *Effingham*, Lord *Ducie* na Hrabiego Ducie i Barona *Moreton*, Lord *Yarborough* na Hrabiego Yarborough i Barona *Worsley*, P. Edward *Berkeley Portman* na Barona Portman, P. *Thomas*, Alexander *Frazer Lowat* na Barona Lowat i P. William *Hanbury* na Barona *Bateman Schobden*, w Hrabstwie Herford. Kreacye te nastąpiły naturalnie dla wzmocnienia partyi ministeryalney w Izbie Wyższey, i spodziewa się pomieniony dziennik, iż sprawią powszechne zadowolenie pomiędzy Reformistami; szczególniey rozumie, iż wyniesienie Lorda *Ducie* na Para w Hrabstwie *Gloucester*, gdzie ten dla swey przychylności do sprawy liberalney, zostaje w wielkiém poważeniu, przyjęte będzie z niewypowiedzianą radością.

— J. Kr. Mość zupełnie teraz wyzdrowiał i znowu codziennie w Brighton ukazuje się publiczności, podobnież i Królowa wyzdrowiała z ostatniey swey słabości. Xiąże *Sussex* z lekkiego szwanku, który niedawno poniosł przez wywrócenie się pojazdu, również całkiem wyzdrowiał.

— Lord *Melbourne* pierwszy raz po swey chorobie wczora znowu się ukazał w wydziale skarbowym.

— Xiąże i Xiężna *Polignac* wyjechali do Slidenhall w Hrabstwie Sussex.

— *Morning-Chronicle* za bezzasadne ogłasza doniesienie, że Admirał *Adam* ma otrzymać dowództwo floty Angielskiey na morzu Srzódziemném.

— W Instytucie Królewskim, Dr. *Mantel* czytał niedawno rzecz o panującey teraz epidémii, tak nazwaney *Influenza*, w którey, jak i wszystkie epidemie, poczytuje ją za skutek wyziewow ziemnych. Przeczytał takoż z jednego starego dzieła, opisanie epidemii, która w roku 1675 panowała, i która zupełnie zdaje się bydź podobną do teraźnieyszey. Za naylepszy środek zaleca wanny z gorącey wody lub parowe. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Frankfort nad Menem, dnia 20 Stycznia.

Ze strony naszego Urzędu policyynego, wysłany został urzędnik do Strażburga, dla przekonania się: czyli zbiegli niedawno polityczni więznie, rzeczywiście przybyli na ziemię francuzką.

— W Weilburgu wyszło w tych dniach pisemko: „Podróż PP. Charles *Green*, Roberta *Holland* i Tomasza *Monk-Mason* z Londynu do Weilburga d. 7 i 8 List. 1836 w balonie *Royal-Vauxhal-Nassau*.“ Na wstępie zawiera się krótka historya Aeronautyki i rysunek balonu. Książka zawiera 68 stronic.

Monachium, 17-go Stycznia.

Ślubne podarunki miasta Monachium dla Królewstwa Ich Mość Greckich poźniey nieco będą posłane do Hellas; od Magistratu zamówiono wiele malowideł na porcellanie,—przyjemnych wyobrażeń widoków w stolicy i jey okolicach. Znakomity artysta *Heinzmann*, który wielką wazę ozdabia pięknemi malowidłami, ma polecenie zdjąć znaczną liczbę tych widoków.

— Monachiyska Kommissya zdrowia wydała ogłoszenie, w którém donosi o ustaniu cholery, dodając jednak, że wszystkie rozporządzenia profilaktyczne, trwać jeszcze mają do końca Lutego.

Inspruk, 16 Stycznia.

Królestwo Ich Mość Greccy, w towarzystwie J. K. Wys. Następcy tronu Bawarskiego, wczora o godz. 11 wieczorem z licznym orszakiem z Rosenheimu tu przybyli. Na każdey stacyi pocztowey, gdzie niepotrzeba podprzężnych, bierze się zwyczaynie po 45 koni. Dzisia o godz. 9 rano Królewstwo Ich Mość przedsięwzięli podróż do swego Państwa. Słychać, że J. K. Wys. Następca Bawarski, przeprowadzać będzie nowo zaślubioną parę do Triestu. (*A.P.S.Z.*)

Dania.

Kopenhaga, 14-go Stycznia.

Król Jmć przychodzi powoli do zdrowia; niezupełnie atoli ustała obawa w tey mierze. Choroba nie jest wprawdzie znaczną, lecz osłabienie ciała i utracenie sił, wzbudzają powszechny smutek, który nanowo dowodzi przywiązania mieszkańców do Monarchy. Nie można się więc dziwić, iż dają niejaką wiarę rozchodzącym się pogłoskom, między któremi jest i ta, iż zamierzono rozciągnąć działalność Xięcia *Krystyana*, jako pierwszego Członka Rady Stanu, tak dalece, ażeby, nie będąc formalnie Współ-Regentem, zaymował się po części kierunkiem czynności rządowych. (*D. P.*)

Испанія

Мадритъ, 9-го Января.

Всѣ частныя письма изъ Бильбао подтверждаютъ находящееся въ депешѣ *Эспартеры* донесенїе, что *Гомесъ* получилъ главную команду надъ Карлистскимъ войскомъ, что кажется противно (прежде сообщенному) увѣдомленїю о назначенїи Инфанта *Донъ Себастїана.*

— Вдовствующая Королева приказала дать въ обширныхъ залахъ театра *del Oriente* шесть маскерадныхъ баловъ въ пользу семействъ воиновъ, павшихъ при Бильбао.

— Вечеромъ того дня, когда здѣсь получена тронная рѣчь Короля Французовъ и извѣстїе о новомъ покушенїи, проживающїе здѣсь жители Бильбао, Королевѣ и Англїйскому Посланнику, дали блистательную серенаду.

— *Times* содержитъ частное донесенїе изъ Мадрита отъ 8-го Января, по коему Генералъ *Нарваэсъ* получилъ повелѣніе, отправиться въ Ст. Себастїанъ и присоединиться къ Англїйскому легїону, чтобы совокупно дѣйствовать противу Карлистовъ. По сему же донесенію, *Кабрера* не былъ взятъ въ плѣнъ, но находился въ переди корпуса въ Калатахудѣ, откуда хотѣлъ ворваться въ Арагонїю.

10-го Января.

Придворная газета содержитъ сегодня постановленіе, къ возобновленїю прежнаго декрета отъ 21 Іюня 1822, который предписываетъ строгое исполненїе, опредѣленнаго въ 24 засѣданіи Тридентскаго Собора, постановленія касательно браковъ.

— Утверждаютъ, что Карлистскїй предводитель Гериласовъ *Сопелано* и съ нимъ около 50 чел., будучи преслѣдуемы войскомъ Королевы, при переходѣ чрезъ рѣку утонули.

— Здѣшнїе Карлисты непотеряли еще духа и утверждаютъ, что Бильбао блокируетъ 35 Карлистскихъ баталїоновъ подъ начальствомъ *Гомеса.*

— Пишутъ изъ Малаги отъ 2-го Января: „Вчера въ 10 час. вечера свирѣпствовалъ здѣсь ужасный восточный ураганъ. Три судна потонули; два другїе выброшены на берегъ, а Англїйская военная корвета лишилась мачты. Также и въ портѣ находящїяся судна, потерпѣли большой вредъ, а два Англїйскіе корабля, одинъ фрегатъ и военный бригъ, находятся въ большой опасности. (*A.P.S.Z.*)

Hiszpania.

Madryt, dnia 9-go Stycznia.

Wszystkie listy prywatne z Bilbao potwierdzają zawierające się w depeszy *Espartery* doniesienie, że *Gomez* otrzymał główne dowództwo nad woyskiem Karolistowskiém, co zdaje się sprzeciwiać (pierwiey udzielonemu) doniesieniu, o mianowaniu Infanta *Don Sebastian.*

— Królowa, wdowa, rozkazała, ażeby w wielkich salach teatru *del Oriente*, dano sześć balow maskaradowych na rzecz pozostałych sierot po poległych pod Bilbao wojownikach.

— Wieczorem tego dnia, kiedy mowę tronową Króla Francuzów i wiadomość o nowym zamachu tu otrzymano, obecni tu obywatele Bilbao, wydali Królowey wdowie i Posłowi Angielskiemu świetną serenadę.

— *Times* zawiera doniesienie prywatne z Madrytu pod d 8 Stycznia, podług którego Jenerał *Narvaez* miał otrzymać rozkaz, udania się do St. Sebastian i przyłączenia się do legii Angielskiey, ażeby spólnie z nią działać przeciwko Karolistów. Podług tegoż doniesienia, *Cabrera* nie został ujęty, lecz znaydował się na czele korpusu w Calatayud, zkąd jeszcze raz chciał wtargnąć do Arragonii.

Dnia 10.

Gazeta dworu zawiera dzisia dekret względem wznowienia dawnego dekretu 21 Czerwca 1822, który zaleca ściśle wypełnienie, przyjętego na 24 posiedzeniu Koncylium Trydentskiego, postanowienia względem małżeństw.

— Utrzymują, że Karolistowski dowódca Guerilasów *Sopelano* i około 50 ludzi, ściganych przez woyska Królowey, podczas przeprawy przez rzekę utopiło się.

— Tuteysi Karoliści nie stracili jeszcze ducha, i zapewniają, że Bilbao trzymane jest w oblężeniu przez 35 batalionów Karolistowskich pod dowództwem *Gomeza.*

— Donoszą z Malagi pod d. 2 Stycznia: „Wczora wieczorem o godzinie 10, był tu okropny wicher wschodni: trzy statki zatonęły, dwa inne na brzeg wyrzucone zostały, a Angielska korweta wojenna pozbawiona została masztu. Również i w porcie znaydujące się statki ucierpiały wielkie uszkodzenia, dwa zaś okręty Angielskie, fregata, i bryg wojenny w wielkiém są niebezpieczeństwie. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 28-го Декабря.

Говорятъ, что Правительство намѣрено учредить Адмиралтейство, по примѣру Европейскихъ морскихъ Государствъ.

— Бывшїй Турецкїй уполномоченный при конференцїяхъ въ Аккерманѣ, *Гади-Эфендій*, скончался въ началѣ сего мѣсяца.

— 24-го ч. с. м. здѣсь великолѣпно торжествовали праздникъ *Hirkai Sheriff* (Плащь Пророка) въ присутствїи всѣхъ Вельможъ Государства.

— Говорятъ, что новый Капуданъ-Паша получилъ дозволенїе учредить училище для образованїя морскихъ Офицеровъ, отъ чего ожидаютъ большихъ выгодъ для флота.

— Ожидаютъ, что на будущей недѣлѣ будетъ пущена въ оборотъ новая монета съ портретомъ Султана.

— Мы получили изъ Александріи благопрїятныя извѣстїя. Думаютъ, что скоро заключенъ будетъ прочный миръ между Портою и *Мегмедомъ-Али.*

— Королевско-Прусскїй Министръ-Резидентъ въ Греціи, Графъ *Лузи*, который недавно прибылъ сюда изъ Смирны, 21-го ч. снова туда отправится.

— Моровая язва не уменьшилась. Въ тоже время на людей нападаетъ оспа, а скотъ подверженъ опустошительнымъ болѣзнямъ, что до сихъ поръ случалось рѣдко и обыкновенно замѣтно только было при прекращенїи заразы. (*A.P.S.Z.*)

— Изъ Англіи ожидаютъ новаго парохода, предназначеннаго для Австрїи, который будетъ плавать въ Трапезунтъ. Турецкое Министерство хотѣло наложить пошлину на пароходы и Баронъ *Штюрмеръ* соглашался на это, но въ слѣдствїе предложенія Лорда *Понсомби*, Турецкїе Министры оставили сей замыселъ. Диванъ неутвердилъ опредѣленїя Рейсъ-Эффендїя, чтобы ни одного изъ Турецкихъ подданыхъ въ качествѣ путешественника не принимать на пароходъ.

— Вообще говорятъ, что Лордъ *Понсомби* въ Январѣ возвратится въ Англїю, а Г. *Уркартъ*, который останется въ Истамбулѣ исправляющимъ дѣла, получилъ приказаніе, въ Курнъ-Хермахъ устроить дворецъ для помѣщенїя Англїйскаго Посольства. (*D. P.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 28 Grudnia.

Mówią, że Rząd zamyśla ustanowić Admiralicyą, na wzór Europeyskich Państw morskich.

— Niegdyś Pełnomocnik Turecki do układów w Akkermanie, *Hadi-Effendi*, umarł na początku tego miesiąca.

— 24-go t. m. spaniale obchodzono tu uroczystość *Hirkai Sheriff* (Płaszcza Proroka) w obecności wszystkich Magnatów Państwa.

— Mówią, że nowy Kapudan Basza otrzymał polecenie założyć Szkołę do kształcenia oficerów morskiey służby, z którey wiele dobrego dla flotty obiecują.

— W przyszłym tygodniu ma bydź puszczona w obieg nowa moneta z wizerunkiem Sułtana.

— Z Alexandryi pomyślne nadeszły wiadomości. Bliskim uważają czas, w którym nastąpi trwały pokóy między Portą, a *Mehmedem-Alim.*

— Królewsko-Pruski Minister Rezydent w Grecyi, Hrabia *Lusi*, który niedawno ze Smirny tu przybył, d. 21 znowu tam wyjechał.

— Zaraza morowa nie zmnieyszyła się. Ospa między ludźmi panuje; na bydło też zabijające napadły choroby, co dotąd w czasie moru rzadko, a zwyczaynie dostrzegano wtedy tylko, kiedy zaraza zaczyna już na mocy tracić. (*A.P.S.Z.*)

— Spodziewają się z Anglii nowego statku parowego, przeznaczonego dla Austryi, i mającego odbywać żeglugę do Trebizondu. Ministeryum Tureckie chciało z początku nałożyć opłatę na statki parowe, i Baron *Stürmer* na to zezwalał; lecz w skutek przełożenia Lorda *Ponsomby*, Ministrowie Tureccy zaniechali tego zamysłu. Dywan nie zatwierdził rozporządzenia *Reis-Effendego*, aby żadnego poddanego tureckiego nie przyymowano, jako podróżnego, na pokład statków parowych.

— Mówią powszechnie, że Lord *Ponsomby* uda się w Styczniu napowrót do Anglii, a Pan *Urquhart*, który, jako sprawujący interessa, pozostanie w Stambule, otrzymał zalecenie, aby w Kurn-Chermah kazał urządzić pałac na mieszkanie dla Poselstwa Angielskiego.

(*D. P.*)

Смѣсь.

Бѣглый взглядъ на Молдавію и Валахію.

(Окончаніе.)

Также умножается и домашній скотъ. Война 1828 и 1829 годовъ истребила безчисленныя стада; но теперь, благодаря прочному миру, они снова заводятся. Особенно въ Молдавіи домашній скотъ составляетъ главное богатство поселянъ; при видѣ множества овецъ и тучныхъ быковъ, пасущихся на Молдавскихъ холмахъ и равнинахъ, трудно повѣрить, что эта страна недавно претерпѣла всѣ бѣдствія войны.— Деревни, люди, стада, все начинаетъ здѣсь оживляться, все приходитъ въ движеніе, обращается къ труду и обѣщаетъ самую мирную и счастливую будущность. Этотъ переходъ отъ продолжительнаго усыпленія къ неутомимой дѣятельности утѣшителенъ во всѣхъ отношеніяхъ. Не отрадно ли видѣть пробужденіе человѣка, долго находившагося безъ чувствъ. Минута, въ которую онъ открываетъ глаза и начинаетъ ощущать новую жизнь — прекрасна. Кровь его получаетъ настоящее свое обращеніе, сердце бьется сильнѣе, лице мало по малу оживляется: таково нынѣшнее состояніе Молдавіи и Валахіи.

Это проявленіе внутренней жизни и обновленіе какъ нравственныхъ, такъ и физическихъ силъ, не должны казаться тайною; они происходятъ очень просто. Представьте себѣ напримѣръ, что въ нынѣшнемъ году урожай былъ хорошъ и саранча не успѣла истребить жатвы; крестьянинъ промѣниваетъ часть своихъ произведеній на пару домашней скотины. На слѣдующій годъ изъ этой пары выходятъ двѣ, и урожай опять хорошъ; онъ подымаетъ тогда свою хижину и жалкая землянка превращается въ удобную избу. Между тѣмъ имѣя много праздной земли, онъ распространяетъ свое поле и, желая умножить число произведеній, начинаетъ разводить картофель и проч. Такимъ образомъ съ каждымъ годомъ богатство его увеличивается, надежда и довѣренность возрастаютъ, кругъ дѣйствій распространяется.

Въ Бухарестѣ это обновленіе жизни еще болѣе замѣтно, нежели въ деревняхъ. Тамъ вездѣ строятъ, во всѣхъ улицахъ возвышаются новые домы, гораздо огромнѣе и красивѣе прежнихъ. Въ Яссахъ та же дѣятельность, тѣ же улучшенія,— и не удивительно;— успѣхи, какого бы рода они ни были, обнаруживаются всегда гораздо ранѣе въ столицахъ, чѣмъ въ провинціяхъ. Когда чувство безопасности и всеобщая довѣренность начинаютъ господствовать въ какой нибудь странѣ, они прежде всего проявляются въ большихъ городахъ. Въ Бухарестѣ и въ Яссахъ, лучше чѣмъ въ другихъ мѣстахъ Молдавіи и Валахіи, извѣстно настоящее положеніе Княжествъ; тамъ всѣ увѣрены, что Турки болѣе не возвратятся и эта надежда спокойной будущности внушаетъ жителямъ большую страсть къ постройкамъ.— Мысль, что труды и издержки не пропадутъ, что хозяинъ будетъ пользоваться своимъ строеніемъ, составляетъ первое и главное основаніе всякаго зданія. Люди, не обезпеченные ни въ настоящемъ, ни въ будущемъ, скрываются подъ землю; при малѣйшей надеждѣ на безопасность они начинаютъ строить хижины и деревни; если же эта надежда увеличивается и наконецъ превращается въ увѣренность, они принимаются за каменныя строенія. Таково нынѣшнее состояніе Молдавіи и Валахіи.

Впрочемъ эта страсть къ постройкамъ не составляетъ теперь исключительнаго характера жителей Бухареста: я объѣхалъ почти всю Европу и отъ Парижа до Яссъ вездѣ встрѣчалъ тоже; на всемъ этомъ пространствѣ каменьщики заступили мѣсто солдатъ, а заступъ замѣнилъ оружіе и отъ одного конца Европы до другаго всѣ усилія людей устремлены, кажется, на одинъ предметъ: куда ни посмотришь, вездѣ строятъ, вездѣ возобновляютъ и улучшаютъ жилища. Такое стремленіе къ спокойствію и къ жизненнымъ удобствамъ можетъ служить лучшимъ доказательствомъ быстрыхъ успѣховъ гражданской образованности и всеобщаго благосостоянія.

Бухарестъ и Яссы усердно подражаютъ въ этомъ отношеніи прочимъ городамъ Европы; но между тѣмъ отличаются отъ нихъ самыми рѣзкими чертами. Странная противуположность въ зданіяхъ поражаетъ здѣсь путешественника на каждомъ шагу. Чтобы имѣть нѣкоторое понятіе объ улицахъ и домахъ этихъ двухъ городовъ, надобно себѣ представить длинный рядъ жалкихъ и низменныхъ хижинъ, посреди которыхъ возвышаются огромныя и великолѣпныя палаты. Такое смѣшеніе нищеты и богатства, между которыми нѣтъ здѣсь ни малѣйшей постепенности, производитъ очень непріятное впечатлѣніе. Въ глазахъ безпрестанно мелькаетъ, то деревня, то столица. Рядомъ съ грязными и полуразвалившимися лачугами стоятъ богатѣйшія зданія, на-

Rozmaitości.

Rzut oka na Multany i Wołoszczyznę.

(Dokończenie)

Pomnaża się także i dobytek. Woyna 1828 i 1829 roku niezliczone poniszczyła stada, ale teraz, dziękując stałemu pokojowi, znowu się rozprowadzają. Nadewszystko w Multanach bydło stanowi główne bogactwo włościan; widząc mnóztwo owiec i karmnych wołów, pasących się na Multańskich pagórkach i równinach, z trudnością przychodzi wierzyć, że kray ten doświadczył niedawno wszystkich okropności woyny. — Wioski, ludzie, stada, wszystko zaczyna się tu ożywiać, wszystko nabiera ruchu, zwraca się do pracy i obiecuje nayspokoynieyszą i nayszczęśliwszą przyszłość. Przeyście to z długiego letargu do niezmordowaney czynności w każdym względzie jest pocieszające. Czyliż nie miło jest widzieć obudzenie się człowieka, który przez czas długi bez czucia zostawał. Chwila, w którey on otwiera oczy i nowe życie czuć zaczyna — jest nader piękną. Zaczyna się w nim naturalne krwi krążenie, serce mocniey bije, twarz coraz żywsze przybiera kolory: taki jest teraźnieyszy stan Multan i Wołoszczyzny.

To zjawienie się wewnętrznego życia i odnowienie sił tak moralnych, jako i fizycznych, nie powinno zdawać się tajemnicą; przyczyna tego jest nader prostą. Naprzykład, wyobraźmy sobie, że w roku teraźnieyszym urodzay był obfity, a szarańcza nie potrafiła zniszczyć żniwa; rolnik część swoich dostatków zamienia na parę domowego bydła. W roku następnym z tey pary wychodzą dwie, i urodzay znowu jest piękny; wznosi on naówczas swoją chałupę i nędzna lepianka zamienia się w wygodną chatę. Tymczasem, mając wiele próżney ziemi, rozszerza swoję pola, i chcąc pomnożyć ilość produktów, zaczyna rozprowadzać kartofle i t. d. Tym sposobem, corok bogactwo jego powiększa się, nadzieja i ufność wzrastają, obręb działań rozszerza się.

W Bukareście to odnowienie się życia jeszcze jest widocznieysze, aniżeli na wsiach. Tam wszędzie budują, na wszystkich ulicach wznoszą się nowe domy, nierównie większe i pięknieysze od uprzednich. W Jassach panuje takaż czynność, takież ulepszenia, — i nie dziw; — postępy jakiegokolwiek bądź rodzaju, zjawiają się daleko pierwiey w stolicach, aniżeli na prowincyach. Kiedy uczucie bezpieczeństwa i powszechne zaufanie zaczynają panować w jakimkolwiek kraju, tedy się nasamprzód okazują w wielkich miastach. W Bukareście i Jassach, lepiey jak w innych mieyscach Multan i Wołoszczyzny, widoczny jest teraźnieyszy stan Xięztw: wszyscy tam są pewni, że Turcy więcey już nie powrócą: i ta to właśnie nadzieja spokoyney przyszłości, wzbudza w mieszkańcach wielką namiętność do budowania się. — Myśl, że praca i wydatki nie zginą, że właściciel będzie użytkował ze swych budowli, staje się pierwszym i główniejszym fundamentem każdego gmachu. Ludzie, nie pewni ani teraźnieyszości, ani przyszłości, chowają się pod ziemię; przy naymnieyszey nadziei bezpieczeństwa, zaczynają wznosić domy i wioski; kiedy zaś nadzieja ta wzrasta i nakoniec staje się ufnością, biorą się do budowli murowanych. Taki jest dzisieyszy stan Multan i Wołoszczyzny.

Zresztą, namiętność ta do budowania nie stanowi teraz wyłączney cechy mieszkańców Bukarestu: przejechałem całą prawie Europę, i od Paryża do Jass, wszędzie toż samo napotykałem; na całey tey przestrzeni, mularze zajęli mieysce żołnierzy, a rydel wziął mieysce oręża, i od jednego końca Europy do drugiego, wszystkie usiłowania ludzi, skierowane są, jak się zdaje, do jednego przedmiotu: gdzie tylko rzucisz okiem, wszędzie się budują, wszędzie reparują i ulepszają mieszkania. Taka dążność do pokoju i wygod życia, może bydź naylepszym dowodem szybkich postępów cywilizacyi i powszechnie pomyślnego bytu.

Bukarest i Jassy gorliwie w tym względzie naśladują innych miast Europy; ale też różnią się od nich uderzającemi rysami. Zadziwiająca sprzeczność w budowlach za każdym krokiem uderza tu podróżującego. Ażeby powziąć niejakie wyobrażenie o ulicach i domach tych dwóch miast, trzeba sobie wyobrazić długi szereg nikczemnych i ubogich domków, pośrzód których wznoszą się ogromne i spaniałe pałace. Ta mieszanina ubóztwa i bogactwa, między któremi nie ma tu naymnieyszego stopniowania, czyni nader nieprzyjemne wrażenie. Przed oczyma nieustannie migają, to wieś, to stolica. Obok błotnistych i napół-rozwalonych lepianek, wznoszą się naywspanialsze gmachy, przypominające okazałość Paryża i Wiednia. Nadto, ulice ciągną się nie regularnie, prawie nie są

поминающія роскошь Парижа и Вѣны. Сверхъ того улицы расположены неправильно, почти не имѣютъ мостовой и во всякое время завалены соромъ и грязью, отъ которой нѣтъ прохода. По этой причинѣ въ Бухарестѣ и Яссахъ никто не ходитъ пѣшкомъ. Ноги почитаются здѣсь роскошью, а карета напротивъ того совершенною необходимостію; улицы, какъ я замѣтилъ, такъ грязны или пыльны, что дѣйствительно нѣтъ никакой возможности обойтись безъ экипажа, который и составляетъ здѣсь необходимую принадлежность всякаго порядочнаго человѣка. Ходить пѣшкомъ въ Яссахъ или въ Бухарестѣ значитъ тоже, что у насъ ходить безъ сапоговъ; только одна чернь подвергается этой непріятности. Каждый изъ жителей, получающій отъ двухъ до трехъ тысячъ дохода, непремѣнно имѣетъ свой экипажъ и содержитъ нѣсколько лошадей. Мнѣ случалось видѣть какъ самые бѣдные изъ нихъ жертвуютъ послѣднею копѣйкою, чтобы имѣть возможность разъѣзжать въ прекрасной каретѣ. Долго не могъ я постигнуть такого страннаго смѣшенія роскоши съ крайнею бѣдностію, и не мало удивлялся, когда мнѣ разсказывали, что всѣ частные люди, какъ богатые, такъ и бѣдные, имѣютъ здѣсь по двѣ и по три кареты, точно какъ мы имѣемъ по двѣ или по три пары сапоговъ. Мнѣ помнится, что Гуливеръ видѣлъ во время своихъ путешествій народъ, который никогда не сходилъ съ лошадей; я не столько путешествовалъ какъ Гуливеръ; но видѣлъ страну, гдѣ все дѣлается въ каретѣ. И дѣйствительно нигдѣ не встрѣчалъ я такого сильнаго отвращенія къ пѣшеходству какъ въ Яссахъ и Бухарестѣ.— По неволѣ отказавшись отъ своихъ привычекъ, поѣхалъ я однажды въ каретѣ, чтобы закупить разныя вещи; шагахъ въ двадцати отъ лавки я долженъ былъ остановиться по причинѣ большаго стеченія самыхъ великолѣпныхъ экипажей, столкнувшихся съ телѣгами, которыя запряжены волами. Выдти изъ кареты и продолжать дорогу пѣшкомъ показалось мнѣ въ такомъ случаѣ дѣломъ самымъ обыкновеннымъ. По счастію я былъ одинъ и никто не удержалъ меня отъ этой *странности*. Но, еслибъ со мною случился кто нибудь изъ жителей Бухареста, мнѣ бы невозможно было нарушить принятаго обычая и пришлось бы около часу простоять на мѣстѣ.— Въ настоящее время однакожъ это употребленіе каретъ становится рѣже и многіе обычаи, несогласные съ нынѣшнимъ порядкомъ вещей, примѣтно начинаютъ измѣняться. Въ нѣкоторыхъ улицахъ появляются каменныя мостовыя и деревянные тротуары; это уже большой шагъ къ преобразованію; кареты, вѣроятно, будутъ считаться здѣсь предметомъ роскоши какъ во всѣхъ городахъ Европы и со временемъ по улицамъ Бухареста и Яссъ можно будетъ ходить пѣшкомъ, не боясь прослыть бродягою или Цыганомъ.

Люди, разъѣзжающіе всегда въ богатыхъ экипажахъ, конечно, должны имѣть и многочисленную прислугу. Здѣсь ни у кого нѣтъ менѣе шести или семи лакеевъ, не считая ихъ женъ и дѣтей. Но это число самое ограниченное; у Бояръ слугамъ нѣтъ счету; впрочемъ я замѣтилъ, что они очень худо исполняютъ свои обязанности и по большой части только увеличиваютъ безпорядокъ въ домахъ.

Послѣ несообразнаго расположенія домовъ, представляющихъ, какъ я замѣтилъ, самый странный контрастъ, въ Бухарестѣ и въ Яссахъ всего болѣе удивляютъ путешественника необыкновенная пестрота и разнообразіе одежды. Многіе изъ жителей до сихъ поръ носятъ восточное платье, прочіе же одѣваются по Европейски, и не рѣдко въ одномъ семействѣ встрѣчаются эти два рода одежды. Отцы сохраняютъ обыкновенно богатые кафтаны бояръ, а сыновья носятъ Французское платье. Такое предпочтеніе Европейскихъ обычаевъ молодыми людьми, показываетъ духъ и направленіе здѣшнихъ обществъ: мнѣ не случалось видѣть ни одного человѣка моложе сорока лѣтъ, который бы одѣвался по восточному; что же касается до женщинъ, то всѣ онѣ давно уже слѣдуютъ Европейской модѣ.— Вообще должно сказать, что Валахія и Молдавія представляютъ теперь весьма любопытное и нѣкоторымъ образомъ странное зрѣлище. Эти Княжества, свергнувъ съ себя чужеземное иго, быстрыми шагами подвигаются къ благосостоянію, но не знаютъ еще своей будущности въ политическомъ отношеніи. Здѣшнее общество колеблется между Восточными и Европейскими обычаями; оно заимствовало до сихъ поръ у образованной Европы однѣ формы и наружный блескъ, а не самый духъ и характеръ ея жителей. Всеобщій переворотъ въ образѣ жизни, въ одеждѣ, въ законахъ и даже въ языкѣ довершаетъ это примѣчательное зрѣлище. (*Спб. В.*)

brukowane i w każdym czasie zawalone są śmieciem i błotem, którego ominąć nie podobna. Dla tey przyczyny w Bukareście i Jassach nikt piechotą nie chodzi. Nogi uważają tu za zbytek, a przeciwnie kareta za nieodbitą konieczność; ulice, jak to zauważyłem, tak są błotem napełnione, że prawdziwie nie ma sposobu obeyścia się bez pojazdu, który też stanowi tu niezbędną potrzebę każdego porządnego człowieka. Chodzić piechotą w Jassach lub Bukareście, jest to samo, co u nas chodzić boso; samo tylko pospólstwo ulega tey nieprzyjemności. Każdy z mieszkańców, mający od dwóch do trzech tysięcy dochodu, koniecznie musi mieć swóy pojazd i utrzymywać kilkoro koni. Zdarzało mi się widzieć, jak nayubożsi z nich, poświęcają ostatni grosz, byleby tylko w pięknev jeździć karecie. Przez długi czas nie mogłem pojąć tak dziwney mieszaniny zbytku z ostatnią nędzą, i bardzo się zadziwiłem, kiedy mi powiedziano, że wszyscy prywatni ludzie, tak bogaci, jako i ubodzy, mają tu po dwie i trzy karety, zupełnie tak, jak my mamy po dwie lub trzy pary bótów. Przypominam, że Guliwer w czasie swoich podróży widział naród, który nigdy nie zsiadał z koni, ja, chociaż nie tyle podróżowałem, co Guliwer, jednakże widziałem kray, w którym się wszystko odbywa w karecie. Jakoż rzeczywiście nigdzie nie napotykałem takiego wstrętu do chodzenia, jak w Jassach i Bukareście.— Zrzekłszy się niechętnie swojego nałogu, pojechałem jednego razu w karecie, dla kupowania różnych rzeczy; o dwadzieścia kroków od sklepu musiałem się zatrzymać, z przyczyny wielkiego natłoku nayokazalszych pojazdów, które się sparły z prostemi wozami, przez woły ciągnionemi. Wysiąśdź z karety i iśdź daley piechotą, zdało mi się w tym razie rzeczą naywłaściwszą. Szczęściem, że byłem sam jeden, przeto nikt mię nie powściągnął od tego *dziwactwa*. Lecz gdyby ze mną był ktokolwiek z mieszkańców Bukarestu, nie mógłbym naruszyć przyjętego zwyczaju i musiałbym godzinę lub więcey stać na jedném mieyscu.— W teraźnieyszym jednakże czasie to używanie karet staje się coraz rzadszém, i wiele zwyczajów, niezgadzających się z teraźnieyszym porządkiem rzeczy, widocznie zaczyna się odmieniać. Na niektórych ulicach zaczynają tu pokazywać się bruki i drewniane trotoary; jest to już wielki krok do reformy; zapewne karety będą się tu uważały za przedmiot zbytku, jak we wszystkich miastach Europy, i z czasem po ulicach Bukarestu i Jass, można będzie chodzić piechotą, bez obawy, ażeby nie wzięto za włoczęgę lub Cygana.

Ludzie jeżdżący zawsze w kosztownych pojazdach, muszą też koniecznie liczną mieć posługę. Nikt tu nie ma mniey nad sześciu lub siedmiu lokajów, nie obeymując w to ich żon i dzieci; ale liczba ta jest naymniejszą; Bojarowie mają sług bez liku; przy tém zauważyłem, iż oni z wielką niedbałością wykonywają swoje obowiązki, i po większey części stają się tylko przyczyną nieporządku w domach.

Po niestosownem stawianiu domów, okazujących naydziwacznieyszą sprzeczność, w Bukareście i Jassach, naywięcey zadziwiają podróżnego, nadzwyczayna pstrocizna i rozmaitość ubiorów. Wielu z mieszkańców do dziś dnia nosi stroy wschodni, inni zaś ubierają się po Europeysku, i często w jedney rodzinie dają się widzieć te dwa rodzaje odzienia. Oycowie zazwyczay noszą kosztowne kaftany Bojarów, a synowie używają ubioru Francuzkiego. To upodobanie Europeyskich zwyczajów przez ludzi młodych, okazuje duch i dążność tuteyszego społeczeństwa; nie zdarzyło mi się widzieć żadnego człowieka, mniey czterdziestu lat mającego, któryby się ubierał po wschodniemu; a co do kobiét, wszystkie już dawno trzymają się mod Europeyskich.— W ogólności można powiedzieć, że Multany i Wołoszczyzna stawią teraz oku nader ciekawe i w niejaki sposób dziwaczne widowisko. Xięztwa te, zrzuciwszy z siebie cudze jarzmo, szybkiemi kroki dążą do dobrego bytu, ale nie wiedzą jeszcze o swojey przyszłości we względzie politycznym. Tuteysza społeczność waha się między Oryentalnemi a Europeyskiemi zwyczajami; przyymowała dotąd od cywilizowaney Europy same formy i powierzchowny polor, nie zaś duch i charakter jey mieszkańców. Powszechna odmiana w sposobie życia, w odziewaniu się, w prawach, a nawet w mowie, dokonywa to godne uwagi widowisko. (*G. S. P.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Января 26 д. 1837 г.— Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*